

ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետազոտական օրակարգ

Կենտրոնական բանկը խիստ կարևորում է տնտեսական և քաղաքականության հետազոտությունների իրականացումը, ինչն օգնում է քաղաքականություն մշակողների որոշումների կայացմանը:

Մեր հետազոտական օրակարգը դարձնելով հրապարակային՝ մեր նպատակն է

- ներկայացնել ԿԲ-ի գերակա հետազոտական ուղղությունները,
- հրավիրել համագործակցության արտաքին ակադեմիական ու քաղաքականության հետազոտություններ և վերլուծություններ իրականացնող հաստատություններին ու հետազոտողներին:

Կենտրոնական բանկի հիմնական ռազմավարական առաջնահերթություններից բխող հետազոտական օրակարգը՝

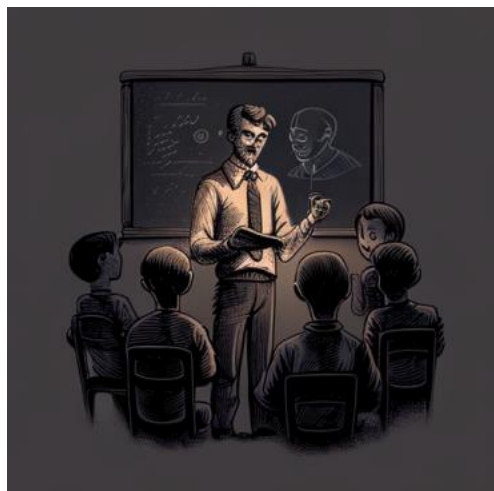
Մակրոտնտեսագիտություն
և դրամավարկային
քաղաքականություն

Մակրոֆինանսներ
և ֆինանսական
կայունություն

Ֆինանսական շուկաներ և
վճարահաշվարկային
համակարգեր

Ֆինանսական
գրագիտություն և
ներառականություն

Մակրոտնտեսագիտություն և դրամավարկային քաղաքականություն

ԿԲ-ի գործող ռազմավարական առաջնահերթությունների շրջանակում նախաձեռնվել է ԿԲ-ի դրամավարկային քաղաքականության համակարգի ամբողջական վերափոխում և դրա շրջանակներում լայնածավալ հետազոտությունների իրականացում: Բացի դրանից, մակրոտնտեսագիտության և դրամավարկային քաղաքականության ուղղություններով ԿԲ-ի հետազոտական օրակարգը ներառում է նաև այնպիսի հարցադրումներ, ինչպիսիք են դրամավարկային քաղաքականության ազդեցությունը տնտեսության տարբեր հատվածների վրա (իրական հատված, ֆինանսական շուկաներ, բանկային համակարգ), քաղաքականության իրականացման առանձնահատկությունները անորոշության, ինչպես նաև երկարաժամկետ կառուցվածքային փոփոխությունների (ժողովրդագրական, եկամուտների բաշխման, կլիմայի փոփոխությունների) պայմաններում: ԿԲ-ը հետազոտական օրակարգում կարևորվում է հատկապես քաղաքականության հեղինակության դերի ուսումնասիրությունը սպասումների կառավարման և քաղաքականության ծախսերի նվազեցման համատեքստում: Անհարժեշտ է նաև պարզաբանել ԿԲ-ի երկու հիմնական նպատակների՝ գների և ֆինանսական կայունության ապահովման արդյունավետ համադրման անհրաժեշտության հարցը, ինչը և պայմանավորում է դրամավարկային ու մակրոպրոդեյնցիալ քաղաքականությունների կոորդինացման հարցերի շուրջ հետազոտությունների իրականացումը:

Սույն հետազոտական ուղղության շրջանակներում հիմնական հարցերը ներառում են՝

- Որո՞նք են ռիսկերի կառավարման մոտեցմամբ դրամավարկային քաղաքականության իրականացման առանձնահատկությունները՝ քաղաքականության մշակման, որոշումների կայացման, թափանցիկության և հաղորդակցման տեսանկյունից:
- Ո՞րն է Հայաստանի տնտեսության համար գների կայունության լավագույն սահմանումը, և որո՞նք են մեր հասարակության համար նվազագույն ծախսեր ապահովող դրամավարկային ռազմավարության առանձնահատկությունները:
- Ինչպե՞ս են ֆինանսական շուկայի անկատարությունները կամ ֆինանսական պարբերաշրջանի դիրքը ազդում և պայմանավորում դրամավարկային քաղաքականության փոխանցումային մեխանիզմի առանձնահատկությունները:
- Ինչպիսի՞ վարքագծային փոփոխություններ են տեղի ունենում տնտեսությունում բարձր անորոշությունների պայմաններում և ինչպե՞ս պետք դրամավարկային քաղաքականությունը գործի այդ իրավիճակներում:

- Ինչպիսի՞ առանձնահատկություններ են առկա հասարակության և ֆիրմաների գնաճային սպասումների ձևավորման գործընթացում, ինչպիսի՞ն է ԿԲ հեղինակության դերը այդ սպասումների կառավարման գործում:
- Ինչպե՞ս են տնտեսության երկարաժամկետ կառուցվածքային փոփոխությունները՝ ժողովրդագրության, եկամուտների անհավասարության, աշխատուժի շուկայի կառուցվածքի և կլիմայի փոփոխության համատեքստում ազդում կենտրոնական բանկի գործունեության շրջանակի և արդյունավետության վրա:
- Արդյո՞ք առկա է դրամավարկային և մակրոպրոդենցիալ քաղաքականությունների կոորդինացման անհրաժեշտություն և արդյո՞ք դրանց համադրումն առաջացնում է իրականացման և հաղորդակցման բարդություններ:
- Ինչպիսի՞ կապ գոյություն ունի բիզնես պարբերաշրջանի տարբեր փուլերի և գների կոշտության միջև, և ինչպե՞ս է այն տարբերվում ըստ տնտեսության հատվածների:

Մակրոֆինանսներ և ֆինանսական կայունություն

ԿԲ-ն իրականացնում է հետազոտություններ՝ բացահայտելու ֆինանսական շուկաների և ընդհանուր տնտեսության միջև առկա կապերը, պարզելու թե ինչպես են մակրոտնտեսական փոփոխականների շոկերը փոխանցվում ֆինանսական հատվածին և հակառակը: Կարևոր հետազոտություններ են իրականացվում մակրոպրոդենցիալ քաղաքականության գործիքների արդյունավետության ու ազդեցությունների գնահատման, ֆինանսական մրցակցության շրջանակի մշակման, ֆինանսական կայունության և մրցակցության միջև փոխադարձ կապի բացահայտման նպատակներով:

Այս շրջանակում հետազոտական հարցերը ներառում են՝

- Ի՞նչ տեսք պետք է ունենա ֆինանսական մրցակցության արդյունավետ վերլուծության և գնահատման շրջանակը
- Ինչպիսի՞ կապ գոյություն ունի բանկային մրցակցության ինտենսիվության կամ բանկերի կենտրոնացվածության և ֆինանսական կայունության միջև
- Ինչպե՞ս են ֆինանսական միջնորդ կազմակերպությունները փոխանցում շոկերը իրական տնտեսությանը, որո՞նք են մակրո-ֆինանսական փոխազդեցությունների հիմնական ուղիները
- Ինչպե՞ս են ֆինանսական ինստիտուտների ցանցի կառուցվածքն ու նրանց միջև փոխկապվածությունն ազդում համակարգային ռիսկի վրա:
- Ինչպե՞ս են արտադրողականության կամ ակտիվների գների շոկերն ազդում ֆիրմաների՝ ֆինանսական միջոցներ ներգրավելու կարողությունների և նրանց հետագա ներդրումային որոշումների վրա:

Ֆինանսական շուկաներ և վճարահաշվարկային համակարգեր

ԿԲ-ի հետազոտական ուղղություններից է կենսաթոշակային բարեփոխումների, կապիտալի շուկայի զարգացման, տեխնոլոգիական առաջընթացի հետևանքով ֆինանսական և վճարային համակարգերում առաջացող մարտահրավերների և նոր հնարավորությունների ուսումնասիրությունը: Կարևոր վերլուծական աշխատանքներ են իրականացվում կենտրոնական բանկի թվային արժույթի ներդրման նպատակահարմարության, ֆինանսական ծառայությունների նոր տեսակների համար արդյունավետ կարգավորման դաշտի ձևավորման ուղղություններով:

Այս թեմաներով հետազոտական հարցերը ներառում են՝

- Ինչպիսի՞ դերակատարություն ունեն տարբեր վճարային համակարգերը բնակչության սպառողական վարքագծի և նախընտրությունների, ընկերություններում գործընթացների արդյունավետության և ծախսատարության, ինչպես նաև հասարակության ֆինանսական ներառականության տեսանկյունից:
- Ի՞նչ հնարավոր տեսք կարող են ունենալ կենտրոնական բանկերի կողմից թողարկված թվային արժույթներն ու ի՞նչ առավելություններ և թերություններ նրանք ունեն:
- Արդյո՞ք Հայաստանի Հանրապետությունում պետք է ներդնել թվային արժույթ: Ինչպիսի՞ տեսք այն պետք է ունենա՝ հաշվի առնելով մեր տնտեսության կառուցվածքը:
- Որո՞նք են կապիտալ շուկայի գործիքների տեսքով բանկային ֆինանսավորման այլընտրանքները Հայաստանում:
- Որո՞նք են ՀՀ պարտատոմսերի շուկայում եկամտաբերության կորի վրա ազդող գործոնները, և ի՞նչն է պայմանավորում դրա տեսքը:
- Ինչպե՞ս է կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրումն ազդել մասնավոր խնայողությունների մակարդակի վրա:
- Ինչպե՞ս ընդլայնել կենսաթոշակային համակարգի ծածկույթը հասարակության տարբեր շերտերի համար (ոչ ֆորմալ դաշտում ինքնազբաղվածներ, գյուղական համայնքների բնակիչներ և այլն):
- Ինչպե՞ս կարող է վերահսկողական տեխնոլոգիան (SupTech) օգտագործվել ֆինանսական համակարգում համակարգային ռիսկի բացահայտման և կառավարման համար:
- Ինչպե՞ս կարող են արհեստական բանականության կամ մեքենայական ուսուցման մեթոդներն օգտագործվել վարկային ռիսկի մոնիտորինգի նպատակով:

Ֆինանսական գրագիտություն և ներառականություն

Սույն թեմայի շրջանակներում ԿԲ-ն ուսումնասիրում է բնակչության ֆինանսական կարողությունների ընդլայնման հնարավոր տարբերակները՝ պարզելու դրանց ազդեցությունը անձնական և ընտանեկան բյուջեների կազմման, պարտքի խելամիտ կառավարման, ֆինանսական ներգրավվածության ավելացման, խնայողությունների խթանման, սեփական շահերի և օրինական իրավունքների պաշտպանության տեսանկյուններից: Ինչպես նաև, հետազոտություններն ուղղված են ԿԲ կողմից արդեն իսկ իրականացվող ֆինանսական կրթության ծրագրերի արդյունավետությունը և ֆինանսական ներգրավվածության և ֆինանսական կայունության միջև առկա կապի բացահայտմանը:

Հետազոտական հարցերը ներառում են՝

- Որքանո՞վ են արդյունավետ ԿԲ-ի կողմից իրականացվող ֆինանսական կրթության ծրագրերը,
- Ինչպիսի՞ն է ֆինանսական գրագիտության ոլորտում աշխարհում առկա փորձը և ինչպե՞ս կարող է այն տեղայնացվել:
- Արդյո՞ք գոյություն ունի երկընտրանք ֆինանսական ներգրավվածության և ֆինանսական կայունության նպատակների միջև: Ո՞ր տեսակի ֆինանսական ներգրավվածության ընդլայնումն է նպաստում կամ խոչընդոտում ֆինանսական կայունության ամրապնդմանը: